

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL Ž. N. IR ERGO LIFE INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. vasario 28 d. Nr. 242-75
Vilnius

Lietuvos bankas gavo Ž. N. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *ERGO Life Insurance SE* (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2010 m. sausio 25 d. tarp draudiko ir pareiškėjos buvo sudaryta gyvybės draudimo sutartis (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbiami*)) (toliau – draudimo sutartis). Draudimo sutarties pagrindu papildomai buvo sudaryta draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sutartis, kurios neatskiriama dalis yra Papildomo draudimo nuo nelaimingų atsitikimų taisyklės Nr. 012 (toliau – Taisyklės) ir kuria buvo apdraustas pareiškėjos sūnus G. N. (toliau – apdraustasis). Draudimo liudijime nurodytas draudimo sutarties laikotarpis nuo 2010 m. vasario 1 d. iki 2020 m. sausio 31 d.

2017 m. lapkričio 6 d. apdraustasis, dalyvaudamas Zarasų sporto centro surengtoje rankinio treniruotėje, patyrė traumą (toliau – įvykis). Įvykio metu apdraustajam lūžo nosies kaulai. 2017 m. lapkričio 21 d. pareiškėja kreipėsi į draudiką, prašydama apdraustajam išmokėti kompensaciją už įvykio metu patirtą traumą.

Draudikas, nustatęs, kad įvykis įvyko rankinio treniruotės metu, vadovaudamasis draudimo sutarties nuostatomis, priėmė sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakė apdraustajam išmokėti draudimo išmoką. Pareiškėja su draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja prašo, kad draudikas apdraustajam išmokėtų kompensaciją už įvykio metu patirtą traumą. Pareiškėja nurodo, kad sudarant draudimo sutartį apdraustasis buvo mažametis (jam buvo 9 metai), todėl draudžiamo asmens anketoje buvo nurodyta, kad apdraustasis nedalyvauja sporto būreliuose, o tuo labiau varžybose. Pareiškėja pažymi, kad per visą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį draudikas nereikalavo, kad pareiškėja pateiktų rašytinį pranešimą apie iš esmės pasikeitusias aplinkybes, dėl kurių galėjo padidėti apdraustojų draudimo rizika. Be to, pasak pareiškėjos, pats draudikas atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodo, kad nei draudimo sutarties galiojimo metu, nei dabar galimybės apdrausti asmenis, numatant draudimo apsaugos galiojimą oficialių sporto varžybų ar treniruočių metu, nėra.

Pareiškėja taip pat pažymi, kad ankstesnės apdraustojų traumos buvo pripažintos draudžiamaisiais įvykiais ir draudimo išmokos buvo išmokėtos. Pareiškėjos teigimu, viena iš traumų įvyko profesinėje mokykloje vietinių varžybų metu, todėl pareiškėja pagrįstai galėjo tikėtis, kad draudikas apdraustajam išmokės kompensaciją ir už 2017 m. lapkričio 6 d. įvykio metu patirtą traumą. Be to, po 2016 m. vasario 13 d. išmokėtos kompensacijos, pareiškėjos nuomone, būtinumo pranešti apie sporto būrelių lankymą nekilo, nes buvo priimtas pareiškėjai palankus sprendimas. Pareiškėjos nuomone, jeigu draudikas būtų 2016 m. vasario 8 d. įvykį pripažinęs nedraudžiamuoju ir apie tai informavęs pareiškėją, tai jai draudimo sutarties sąlygos būtų aiškios ir ji nebūtų reiškusi pretenzijų draudikui.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos reikalavimais ir prašo juos atmesti. Draudikas nurodo, kad, prieš sudarant draudimo sutartį, draudžiamo asmens anketoje pareiškėja nurodė, kad apdraustasis nedalyvauja bet kurios sporto šakos užsiėmimuose, treniruotėse ar varžybose. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu draudikas negavo pareiškėjos rašytinio pranešimo (kaip nustatyta Taisyklių 11.1 papunktyje) apie iš esmės pasikeitusias aplinkybes, dėl kurių gali padidėti apdraustojų draudimo rizika. Draudiko teigimu, nors nei sudarant draudimo sutartį, nei dabar galimybės apdrausti asmenis, numatant draudimo apsaugos galiojimą oficialių varžybų ar treniruočių metu, nėra, tačiau toks pareiškėjos pranešimas leistų pakartotinai informuoti pareiškėją ir paaiškinti Taisyklių 4.5 e papunktį, o tai leistų išvengti teisinių ginčų ateityje.

Draudikas nurodo, kad įvykis buvo pripažintas nedraudžiamuoju, vadovaujantis Taisyklių 4.5 e papunkčio nuostatomis, kuriose yra nustatyta, kad nedraudžiamaisiais įvykiais bus laikomos traumos, kurios yra patirtos oficialių varžybų ar treniruočių, kurias rengia sporto organizacijos, metu, tačiau šios nuostatos nėra taikomos sporto užsiėmimams, kurie nėra organizuojami sporto organizacijų ir yra apdraustojų laisvalaikio leidimo forma. Draudiko teigimu, nagrinėjamu atveju buvo nustatyta, kad įvykio metu apdraustasis traumą patyrė per rankinio treniruotę, kuri vyko Zarasų sporto centre. Atsižvelgdamas į tai, kad įvykis atitiko Taisyklių 4.5 e papunktyje įtvirtintas nuostatas, draudikas priėmė sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti išmokėti apdraustajam kompensaciją už įvykio metu patirtą traumą.

Draudiko teigimu, 2016 m. vasario 8 d. apdraustasis taip pat buvo patyręs traumą, tačiau, įvertinęs surinktus duomenis (trauma įvyko profesinėje mokykloje vietinių varžybų metu), draudikas priėmė sprendimą, kad profesinė mokykla nėra sporto organizacija, juridinio asmens teises turintis sporto klubas, sporto mokykla, sporto centras, sporto bazė, sporto šakų federacija, asociacija, draugija, ar kita kūno kultūra ir sporto veikla užsiimanti organizacija, todėl įvykį pripažino draudžiamuoju ir apdraustajam išmokėjo kompensaciją.

Atsižvelgdamas į tai, draudikas mano tinkamai taikęs Taisyklių nuostatas ir pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju, todėl prašo atmesti pareiškėjos reikalavimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje yra numatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Pagal CK 6.156 straipsnio nuostatas, šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos. Teisėtai sudaryta sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Svarbu pažymėti, kad tarp šalių (tarp draudiko ir pareiškėjos) sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga

nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Sudarydama draudimo sutartį, pareiškėja siekė apsaugoti apdraustąjį nuo nelaimingų atsitikimų, o draudikas įsipareigojo apdraustajam išmokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, kaip apskaičiuojama draudimo išmoka. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjos ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

Taisyklių 10.2 papunktyje yra numatyta, kad pareiškėja prieš sudarydama draudimo sutartį ir jos galiojimo metu privalo suteikti draudikui informaciją apie apdraudžiamą ar apdraustą asmenį. Taisyklių 10.3 papunktyje nurodyta, kad draudikas draudžia tikėdamas tuo, kad pareiškėja ir apdraustasis į visus prašymuose ar papildomose anketose pateiktus klausimus, ypač susijusius su esamais arba ankstesniais susirgimais, sveikatos sutrikimais, darbine veikla ir pavojais, atsakė išsamiai ir teisingai.

Prieš sudarydama draudimo sutartį pareiškėja draudikui nenurodė duomenų, kad apdraustasis ketina draudimo sutarties galiojimo metu sportuoti ar leisti didesnės rizikos laisvalaikį. Priešingai, 2010 m. sausio 18 d. pareiškėja, pildydama draudžiamo asmens (vaiko) anketą, nurodė, kad apdraustasis nedalyvauja bet kurios sporto šakos užsiėmimuose, treniruotėse, varžybose. Taigi, įvertinęs ikisutartinių santykių metu pateiktus duomenis, draudikas nustatė draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas, prisiėmė draudžiamojo įvykio kilimo riziką ir apskaičiavo atitinkamą draudimo įmoką.

Taisyklių 4.5 e papunktyje yra nustatyta, kad „nedraudžiamieji įvykiai, kada draudimo išmoka nemokama, yra nelaimingi atsitikimai, kurie atsitinka, kai apdraustasis [...] aktyviai dalyvauja bet kokiose sporto varžybose, treniruotėse, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip. Oficialiai organizuojamos sporto varžybos yra tokios, kurias rengia sporto organizacijos, juridinio asmens teises turintys sporto klubai, sporto mokyklos, sporto centrai, sporto bazės, sporto šakų federacijos, asociacijos, draugijos, kitos kūno kultūros ir sporto veikla užsiimančios organizacijos bei institucijos, kurios sudaro sąlygas praktikuoti kūno kultūrą ir sportą, rengti sportininkus, organizuoti sporto varžybas ir kitus kūno kultūros bei sporto renginius. Oficialiai rengiamos sporto varžybos yra vykdomos pagal varžybų nuostatus, kurie turi atitikti sporto varžybų taisykles. Varžybų nuostatuose turi būti nurodyti varžybų rengėjai, taip pat varžybų vykdomos sąlygos, tvarka ir saugos reikalavimai. Šio punkto nuostatos netaikomos sporto užsiėmimams, kurie nėra organizuojami sporto organizacijų ir yra apdraustojo laisvalaikio praleidimo forma.“

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus duomenis, pažymėtina, kad apdraustasis po įvykio nuvyko į VĮ Zarasų ligoninę, kurioje jam buvo atlikta pirminė apžiūra ir nustatyta diagnozė. Lietuvos bankui pateiktame 2017 m. lapkričio 7 d. išrašė užfiksuota, kad apžiūrint pareiškėją nustatyti nosies kaulų lūžiai, o patirta trauma yra sportinė. Be to, pareiškėja 2017 m. lapkričio 21 d., pildydama pranešimą apie nelaimingą atsitikimą, pažymėjo, kad įvykis įvyko treniruotės metu, o ne sportuojant laisvalaikiu. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų taip pat matyti, kad įvykis įvyko per Zarasų sporto centro surengtą rankinio treniruotę (tarp šalių ginčo dėl to nėra). Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes ir vadovaujantis tarp šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, darytina išvada, kad 2017 m. lapkričio 6 d. įvykis įvyko per oficialiai sporto organizacijos surengtą rankinio treniruotę, todėl atitinka Taisyklių 4.5 e papunktyje numatytą nedraudžiamojo įvykio apibrėžimą.

Siekdama nuginčyti draudiko priimtą sprendimą, pareiškėja rėmėsi aplinkybe, kad 2016 m. vasario 13 d. draudikas išmokėjo draudimo išmoką už 2016 m. vasario 8 d. įvykį, kurio metu apdraustasis susižalojo profesinėje mokykloje surengtų vietinių varžybų metu, todėl pareiškėja pagrįstai galėjo tikėtis, kad draudikas ir šiuo atveju apdraustajam išmokės

kompensaciją už 2017 m. lapkričio 6 d. įvykio metu patirtą traumą. Pažymėtina, kad iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad šalys, sudarydamos draudimo sutartį, susitarė, kad nedraudžiamaisiais įvykiais bus laikomos traumos, kurias yra patirtos oficialių varžybų ar treniruočių, kurias rengia sporto organizacijos, metu, tačiau šios nuostatos nėra taikomos sporto užsiėmimams, kurie nėra organizuojami sporto organizacijų ir yra apdraustojo laisvalaikio praleidimo forma (Taisyklių 45 e papunktis). Iš Lietuvos bankui pateikto 2016 m. vasario 9 d. pranešimo apie nelaimingą atsitikimą matyti, kad apdraustasis smakrą susižalojo profesinėje mokykloje vietinių varžybų metu. Lietuvos banko vertinimu, nustatytos aplinkybės patvirtina, kad 2016 m. vasario 8 d. apdraustasis traumą patyrė ne sporto organizacijos organizuojamose varžybose ar treniruotėse. Lietuvos banko nuomone, atsižvelgiant į draudimo sutarties sąlygas, dalyvavimas vietinėse varžybose profesinėje mokykloje nėra laikomas aktyviu dalyvavimu oficialiose varžybose, kurias organizuoja sporto organizacijos ar kiti Taisyklių 45 e papunktyje nurodyti subjektai. Įvertinus tai, kad apdraustojo dalyvavimas profesinėje mokykloje organizuotose vietinėse varžybose yra sietinas su laisvalaikio leidimu, o ne aktyviu dalyvavimu sportinėje veikloje, darytina išvada, kad draudikas neturėjo pagrindo 2016 m. vasario 8 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir todėl pagrįstai išmokėjo apdraustajam kompensaciją už patirtą traumą. Nustatius, kad 2016 m. vasario 8 d. ir 2017 m. lapkričio 6 d. įvykiai įvyko skirtingomis aplinkybėmis, faktas, kad 2016 m. vasario 8 d. įvykį draudikas pripažino draudžiamuoju, negali būti laikomas besąlyginiu pagrindu 2017 m. lapkričio 6 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju.

Apibendrinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, remiantis reikšmingų aplinkybių ir turimų faktinių duomenų visuma, darytina išvada, kad draudiko sprendimas 2017 m. lapkričio 6 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti išmokėti kompensaciją už įvykio metu patirtą apdraustojo traumą atitinka tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytos draudimo sutarties nuostatas. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad pareiškėjos draudiko atžvilgiu keliamas reikalavimas 2017 m. lapkričio 6 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos Ž. N. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius